

İSLÂM TARİHİNDEN YAPRAKLAR (13)

(...dünden devam)

23. Hicri yılı Zilhicce ayının son Pazartesi günü kendisine bey'at edilen Osman, 24. H. yılı Muharrem ayının başında Halîfelik görevine başladı ve on iki yıl bu makamda kaldı.

H. Osman'ın ilk altı yıllık dönemi gayet feyizli geçmiş, İslâm büyük sınırlarına bu dönemde ulaşmıştır. Daha sonra Osman'ın atadığı kimi valilerin yönetiminden memnun olmayan halk, çeşitli eyaletlerden gelip Medîne'de toplandılar. Osman'dan hilafetten çekilmesini istiyorlardı. Darbecilerin isteğini kabul etmeyen Osman, uzun süre kuşatmadan sonra arkadan evine sızan darbeciler tarafından katledildi. Onun şehidedilmesi üzerine Medine'de bulunan ashabın ittifakıyla H. Alî hilafete seçildi.

1- İlk bölünmenin nedenleri

H. Osman'ın halifeliğinin ikinci 6 yılında izlemeğe başladığı siyaset, valiliklere akrabasını tayin ettiği ve onlara aşırı düşkün olduğu iddiaları, Alî ve taraftarlarının halifeye karşı tavır almasına sebep oldu. Bu dönemde Alî ile Osman arasında sert tartışmalar yaşandı.

656 yılında Mısır, Basra ve Kûfe'den gelen ve Osman'ın halife-liğini kabul etmeyen isyancılar, Medîne yakınında "Zil-Huşub" mevki-inde toplandılar. Şehre girip girmeme konusunda Medînelilerin fikrini almak üzere elçi gönderdiler. Medîneliler isyancıların şehre girişine taraftardılar ancak Alî, isyancılara Medîne'ye gelmemelerini söyledi.

2- Kuşatma esnasında Alî'nin tutumu:

İsyancılar, kuşatmayı gittikçe daraltıyorlardı. O kadar ki Osman'ın namaz için Mescide gitmesine de engel oluyorlardı. Kuşatmanın gittikçe tehlikeli bir boyut aldığını gören ve sonunda Osman'ın öldürüleceğini anlayan kimi sahabîler, Osman'a, uğrunda sa-vaşıp kendisini

kurtarmayı önerdiyseler de Osman, kendisi için kan akı-tılmasını istemediğini söyleyip öneriyi kabul etmedi. Buna rağmen bazı sahabîler, onu korumak üzere oğullarını görevlendirdiler. İşte bun-ların başında Hz. Alî vardı. Alî, oğlu Hasan'ı ve Hüseyin'i Osman'ı korumakla görevlen-dirmişti. Hatta Hasan olayda yaralanarak evine getirilmişti. Alî, Osman'ı koru-yamadığı için Hüseyin'in göğsüne de yumrukla vurmuştu. Osman'ı en çok korumaya çalışan Hz. Alî'dir. Buna Osman'ın özel kalem müdürü Mer-van bn Hakem de şahiddir (Zehebî, Tarîḫ u'l-İslâm, Ahdu'l-ḫ ulefaî'r-râşidîn, s. 460-461).

İbn Asakir'in çıkarımına göre Alî, Osman'a: "Yanımda beş yüz adamım var. Müsaade et, seni şu adamlardan kurtaralım. Çünkü sen kanının dökülmesini helâl kılacak bir iş yapmadın!" diye haber gön-dermiş. Ama Osman cevaben: "Allah sana hayır versin, benim yüzümden kan dökülmesini istemiyorum!" demişti (Târîḫ u Dımaşk, s. 403)

Kuşatanlar Osman'a su götürülmesini de engelliyorlardı. O kadar ki Osman ailesi nereden ise susuzluktan ölecek duruma gelmişti. Şartların elverişsizliğine karşın Alî, Osman'a, uşaklarıyla üç kırba su gönderdi. Bu yüzden birkaç uşağı yaralandı ama su Osman ailesine ulaştırıldı.

(devamı yarın..)